

Oslo, den 4. november 2025

Skriftlig innspill til ekspertgruppen om samarbeid og informasjonsdeling i kriminalitetsforebyggende arbeid.

Vi takker for invitasjon til innspillsmøte 5. november 2025, og for muligheten til å komme med innspill til dette svært viktige arbeidet. Vi har dessverre ikke anledning til å delta på innspillsmøtet, men ønsker å komme med skriftlige innspill.

Redd Barna arbeider nasjonalt og internasjonalt for oppfyllelse av barns rettigheter slik de er nedfelt i FNs barnekonvensjon. Redd Barnas Norgesprogram arbeider for styrking av barns rettigheter og overvåker og bekjemper brudd på barnerettighetene i Norge med særlig fokus på barn i sårbare livssituasjoner.

Innledende bemerkninger

Redd Barna er positive til at mulighetene for samarbeid og informasjonsdeling i kriminalitetsforebyggende arbeid nå utredes. Dette kan bidra til bedre samhandling rundt tjenestene som skal hjelpe barnet. Det vil også kunne styrke de eksisterende tjenestene i sitt arbeid.

Samtidig mener vi det er viktig å se hen til tidligere tiltak for å bedre samordning på feltet, og hvordan disse har fungert. For eksempel viste Riksrevisjonens undersøkelse av myndighetenes innsats mot barne- og ungdomskriminalitet at oppfølgingen av barn og unge ikke er tilstrekkelig helhetlig og koordinert. Riksrevisjonen fant blant annet mangler i samarbeidet mellom politiet og barnverntjenesten og svakheter i arbeidet med å få til gode overganger når barn og unge flytter ut av barnevernsinstitusjon eller løslates fra fengsel.¹

Etter vårt syn viser Riksrevisjonens undersøkelse at utredningen legger opp til at foreslåtte tiltak må evalueres etter at det er gått litt tid for å sikre at de kan gjennomføres i praksis, og at de har ønsket effekt.

¹ Riksrevisjonen, Dokument 3:15 (2024-2025), punkt 4.8.

Vern om privatliv og personlig integritet

Det følger av barnekonvensjonen artikkel 16 at barn har rett til vern om sitt privatliv. Bestemmelsen har paralleller både i FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter (SP) artikkel 17 og den europeiske menneskerettighetskonvensjonen (EMK) artikkel 8. Disse bestemmelsene verner også barn.

I generell kommentar nr. 25 om barns rettigheter i relasjon til det digitale miljøet har FNs barnekomité gitt føringer for hvordan barnekonvensjonen artikkel 16 bør praktiseres. Her heter det at inngrep i barnets rett til privatliv må ha hjemmel i lov, ha et legitimt formål, ivareta prinsippet om dataminimering og være forholdsmessig. I tillegg må inngrepet ta hensyn til barnets beste og ikke være i strid med bestemmelsene i barnekonvensjonen eller konvensjonens formål.²

I straffesaker skal barnets privatliv respekteres gjennom hele saksgangen, jf. barnekonvensjonen artikkel 40 nr. 2 b vii og Beijing-reglene³ punkt 8. Barnekomiteen har uttalt at personvernet i disse tilfellene aldri bør oppgis, selv ikke etter at barnet har fylt 18 år. Begrunnelsen for dette er faren for stigmatisering, som kan gjøre vanskelig å få tilgang til utdanning, arbeid, bosted eller trygghet. Dette kan igjen hindre barnets reintegrering og mulighet til å innta en konstruktiv rolle i samfunnet.⁴

Videre gir Grunnloven § 102 vern om privatliv og den personlige integritet, og barns personlige integritet er gitt et særlig vern i § 104 tredje ledd. Bakgrunnen for dette vernet er at barn er særlig sårbare og at de i større grad enn voksne trenger myndighetenes hjelp for å beskytte sin personlige integritet.⁵

Redd Barna mener både barnekonvensjonen artikkel 16 og 40, og Grunnloven §§ 102 og 104, legger føringer for hvordan informasjonsdeling mellom tjenester bør innrettes. I tillegg til krav til lovhjemmel, legitimt formål, dataminimering og forholdsmessighet, bør det rettslige grunnlaget for informasjonsdeling legge opp til at det skal gjøres en konkret vurdering av barnets beste i den enkelte sak. Denne bør inkludere en vurdering av hvordan de øvrige rettighetene i konvensjonen, for eksempel barnets rett til utdanning i artikkel 28, påvirkes. Videre bør ekspertgruppen være oppmerksomme på det særlige integritetsvernet i Grunnloven, samt at barn har begrenset mulighet til å klage dersom de mener sine rettigheter krenket.

² FNs barnekomité (2021) General comment no. 25 on children's rights in relation to the digital environment (CRC/C/GC/25) avsnitt 69.

³ FNs generalforsamling (1985) United Nations Standard Minimum Rules for the Administration of Juvenile Justice, A/RES/40/33

⁴ FNs barnekomité (2019) General comment no. 24 on children's rights in the child justice system, CRC/C/GC/24, avsnitt 70.

⁵ Dok. 16 (2011-2012), punkt 32.5.5.

Ekspertutvalget bør utrede hvordan barn ivaretas i de den digitale infrastrukturen som brukes kommunalt, slik at man både ivareta barns personvern og sørge for at barn møtes med effektive, koordinerte tjenester, i tråd med føringer i digitaliseringsstrategien.⁶

Rett til medvirkning

Det følger av barnekonvensjonen artikkel 12 at barn har rett til å uttale seg i saker som angår dem, og at deres mening skal tillegges vekt i tråd med alder og modenhet. Redd Barna mener barn bør involveres når tjenester rundt dem skal samarbeide, og i spørsmålet om deling av informasjon. Det bør synliggjøres på hvilken måte barnet har fått medvirke, hva deres synspunkt var og hvordan dette er hensyntatt i samarbeidet eller i avgjørelsen om å dele informasjon. Redd Barna understreker at også avgjørelser der barnet har fått medvirke må inneholde en konkret vurdering av hensynet til barnets beste (jf. barnekonvensjonen artikkel 3), og at barnets egen mening vil være sentralt for å vurdere hensynet til barnets beste i den enkelte sak.

Barns rett til medvirkning gjelder også på systemnivå. Det betyr at grupper av barn bør konsulteres i arbeidet med å utforme politikk som særlig angår dem. Redd Barna er glade for at ekspertgruppen har planlagt å snakke med ungdom som har erfaring med kriminalitet under sin studietur til Tromsø. Vi vil oppfordre ekspertgruppen til å fortsette å søke innspill fra barn og unge i målgruppen, herunder innhente deres synspunkt på de tiltakene ekspertgruppen ender med å foreslå. Videre vil vi oppfordre ekspertgruppen til å sette seg inn i prinsippene for barns medvirkning som barnekomiteen har utformet⁷, og sørge for at disse reflekteres i det videre arbeidet med rapporten, samt i ekspertgruppens forslag.

Oppsummering av våre innspill

Redd Barna mener det kan være grunn til å åpne for deling av informasjon, så lenge formålet er å styrke samarbeidet rundt barnet og sikre barnet god hjelp. Vi understreker at det må gjøres en konkret vurdering av barnets beste i hver enkelt sak, og at barnet må få medvirke i avgjørelsen om informasjon skal deles eller ikke. Ekspertgruppen bør ta høyde for at det ikke alltid er til barnets beste at informasjon deles, fordi dette kan bidra til stigmatisering som igjen kan gjøre det vanskeligere for barnet å innta en konstruktiv rolle i samfunnet.

Med vennlig hilsen

Redd Barna

⁶ Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet, Fremtidens digitale Norge – Nasjonal digitaliseringsstrategi 2024-2030.

⁷ FNs barnekomité (2009) General comment no. 12 on the right of the child to be heard, CRC/C/GC/12, avsnitt 134.

Thale Skybak
seksjonsleder kunnskap og nasjonal politikk

Mathilde Mehren Knutsmoen
spesialrådgiver barns rettigheter

Brevet er elektronisk godkjent, derfor ingen signatur